

Rottehandlingsplan 2019

Indholdsfortegnelse

Om planen	3
Administration	4
Udvikling	5
Lovgrundlag	6
Mål og servicemål	8
Servicemål	9
Fælles indsats	12
Kommunal bekæmpelse	13
Praktisk bekæmpelse	14
Tilsynspligtige ejendomme	15
Finansiering og gebyr	16
Miljøbevidst bekæmpelse	17
Privat bekæmpelse	18
R1-bekæmpelse	19
R2-bekæmpelse	21
Plan for tilsyn	23
Indsatser	24
Højere serviceniveau	25
Bekæmpelse	26
Miljøbevidst bekæmpelse	31
Information og kommunikation	33

Om handleplanen

Skanderborg Kommune vil med denne handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter give en generel beskrivelse af den kommunale rottebekæmpelse i kommunen. Handleplanen beskriver, hvor kommunen vil lave indsater i sikring af effektiv bekæmpelse og forebyggelse af rotter. Vi har, foruden den daglige kommunale rottebekæmpelse, fokus på en række initiativer, som skal være med til at styrke indsatsen overfor rotterne. Handleplanen er et forpligtigende værktøj, der sikrer en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter i hele Skanderborg Kommune.

I henhold til lovgivningen skal den enkelte kommune, som minimum, revidere handleplan for den kommunale rottebekæmpelse hvert tredje år. I Skanderborg Kommune vil vi fremadrettet foretage en årlig evaluering af den digitale handleplan for den kommunale rottebekæmpelse. Evalueringen vil fremover årligt blive opdateret med beskrivelse af de gennemførte og nye påtænkte initiativer.

Denne handleplan indeholder information om:

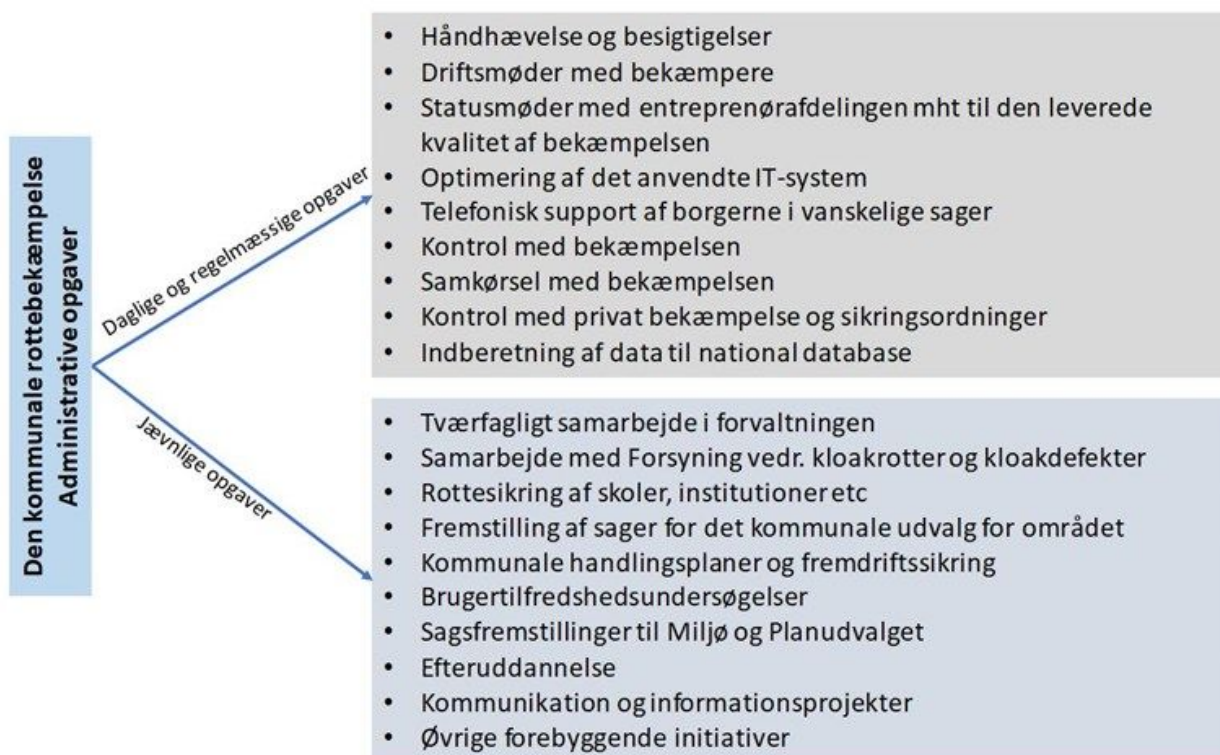
- Mål og servicemål for rottebekæmpelsen
- Den kommunale rottebekæmpelse i Skanderborg Kommune
- Den private rottebekæmpelse i Skanderborg Kommune
- Beskrivelse af indsatser som kommunen vil iværksætte i forhold til rottebekæmpelsen

Den daglige administration

Kommunal rottebekæmpelse er en lovpligtig opgave og er mere end blot den praktiske bekæmpelse af rotter. Den administrative varetagelse af den kommunale rottebekæmpelse har bl.a. til formål at sikre:

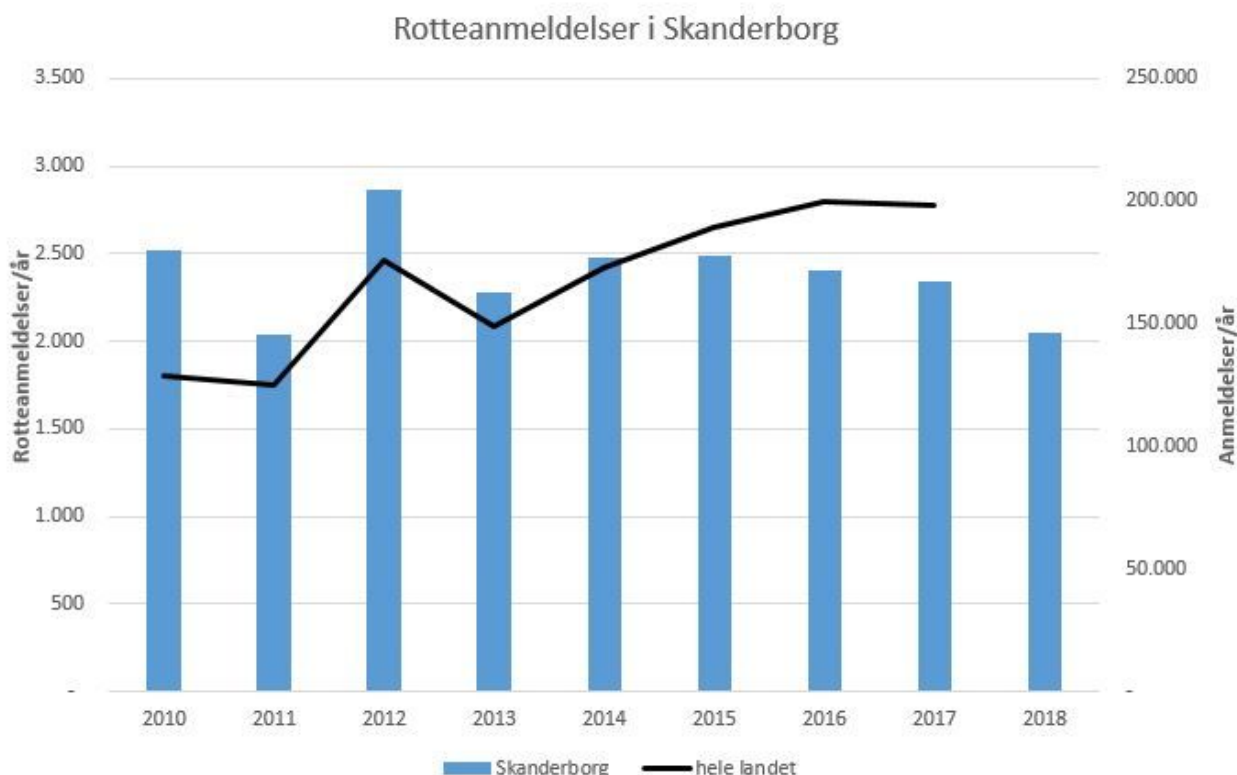
- at kommunens borgere modtager en exektiv bekæmpelse og forebyggelse af rotter.
- at kommunens borgere aktivt deltager i forebyggelse på egne og fælles arealer.
- at al bekæmpelse og forebyggelse følger de lovgivningsmæssige retningslinjer.

Nedenstående figur viser en række af de arbejdsopgaver, som kommunens administration varetager i forbindelse med sikring af effektiv rottebekæmpelse.

Udvikling i rotteanmeldelser

I hele landet har man i de senere år oplevet en større stigning i antallet af rotteanmeldelser. I Skanderborg Kommune har vi de senere år, i stedet for stigning i antallet af rotteanmeldelser set en fastholdelse af niveauet fra de tidligere år (se figur).

Om den observerede udvikling i Skanderborg alene skyldes øget fokus på f.eks. hvordan anmeldelser er modtaget og registreret eller om det er kvaliteten af bekæmpelsen er uvist.

Der vil være en variation i antallet af anmeldelser, som følge af naturlige udsving i rottebestandene, blandt andet på baggrund af om det er en kold eller mild vinter.

En række forhold, der også kan påvirke rotternes forekomst, og som vi kan have indflydelse på, er for eksempel:

- Sikring af kloakkerne
- Øget information om hvordan rotter forebygges
- God og exektiv bekæmpelse af eksisterende rottebestande
- God og exektiv forebyggelse mod fremtidig rotteforekomst på den enkelte ejendom eller areal

Lovgrundlag

Skanderborg Kommunes skal udarbejde en handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Planen skal som minimum revideres hvert tredje år. Disse krav er fastsat i § 5 i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (bkt. nr. 1686 af 18.12.2018).

Det beskrives i bilag 1 i bekendtgørelsen, at handlingsplanen skal indeholde følgende:

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.
- Målelige succeskriterier.
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål.
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med den lokale spildevandsforsyningen om kloakrottebekæmpelse, indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, gift mv.).
- Oplysning om hvorvidt kommunen tillader privat bekæmpelse.
- Plan for kommunens tilsyn med privat bekæmpelse .

I handlingsplanen skal beskrives de særlige indsatsområder der vedrører forebyggelse og bekæmpelse af rotter på følgende steder:

- Tilsynspligtige ejendomme, jf. § 8, stk. 1.
- Andre ejendomme end tilsynspligtige ejendomme, jf. § 9.
- Fødevarerirksomheder.
- Kloakker og stikledninger, herunder anvendelsen af kloakblokke og rottespærrer.
- Kommunale genbrugspladser.
- Deponeringsanlæg
- Vildtfodringspladser.

Miljøvurdering

Forslag til rottehandling plan er ikke miljøscreenet jf. lov om miljøvurdering af planer og programmer LBK nr. 1225 af 25.10.2018 . Plannen vurderes ikke at være omfattet af kravet i §

8.

Mål og servicemål

Den primære årsag til at bekæmpe rotter er, at rotterne udgør en sundhedsmæssig risiko, da de kan bære en række sygdomme, som kan overføres til mennesker. Derudover kan rotter forårsage betydelig materiel skade på bygninger og installationer, herunder især kloaknettet.

Skanderborg Kommune har derfor fastsat følgende målsætninger for rottebekæmpelsen i kommunen.

Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen

Skanderborg Kommune har opsat tre overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen. For alle tre mål er der opsat en række aktiviteter for at sikre gennemførelsen af målene. Alle målene forventes gennemført indenfor planperioden og forventes evalueret årligt med tilfredsstillende resultat.

Højere serviceniveau

- Sikre at borgere i Skanderborg Kommune føler sig trygge og i "gode hænder" som følge af mødet med en kvalificeret og faglig kompetent rottebekæmpelse.
- At igangsætte bekæmpelsen af rotter hurtigst muligt.

Miljøbevidst bekæmpelse

- Foretage miljøbevidst rottebekæmpelse med henblik på minimering af de miljømæssige gener som følge af giftnvendelse, herunder risiko for resistens og sekundære forgiftninger.
- Sikre at der i hvert enkelt tilfælde overvejes alternative løsninger til en giftbekæmpelse.

Bedre kommunikation og information

- Skabe større opmærksomhed om den fælles opgave, det er at forebygge og bekæmpe rotter.
- Lave målrettet information og dialog med borgere og virksomheder for at sikre en effektiv rottebekæmpelse og forebyggelse.
- Sikre at den enkelte borger hele tiden er velinformeret om bekæmpelsesforløbet, da dette erfaringsmæssigt er med til at give tryghed og en mere effektiv bekæmpelse.
- Sikre at borgeren bliver vejledt om fremtidige forebyggende tiltag.

Service mål

Følgende servicemål retter sig primært mod det overordnede mål om, at sikre højere serviceniveau i forhold til bekæmpelse af rotter for alle borgere i Skanderborg Kommune:

Tidsfrist for første besøg

Udendørs

Lovkravet fastlægger, at vi seneste 8 dage efter at have modtaget en anmeldelse af rotter udendørs (i udhuse, garage, stalde, udendørs arealer) skal ihverksætte bekæmpelse. I skanderborg skal første besøg foretages senest 4 hverdage efter anmeldelse medmindre andet aftales.

Indendørs

Ved anmeldelser af rotter indendørs skal bekæmpelsen foretages samme dag, hvis anmeldelsen modtages inden kl. 12. Anmeldelser modtaget efter kl. 12, skal have første tilsynsbesøg senest næste dag.

Ved enhver anmeldelse af forekomst af rotter, både udendørs og indendørs, på institutioner (såsom skoler, børnehaver, dagplejere og plejehjem) og på fødevarer virksomheder, skal bekæmpelsen igangsættes som ved indendørs anmeldelser.

Tidsfrist for opfølgning på besøg

Der er ingen lovkrav om hvornår opfølgende besøg skal finde sted.

Der skal som hovedregel, i Skanderborg Kommune, laves et opfølgende besøg efter højst en uge. Er der udlagt gift, skal vejledningen på den enkelte gift følges.

Weekendbetjening

Der er i bekendtgørelsen ikke et krav om, hvor omfattende denne serviceudvidelse skal være, men vi har fastsat følgende serviceniveau. fra 1. januar 2019:

At alle akutte anmeldelser, som skal varetages i weekender og helligdage kun modtages elektronisk via den elektroniske anmeldelse på hjemmesiden. Den vagtansvarlige rottebekæmper tilsér én gang hver dag i weekender og helligdage, om der ligger akutte anmeldelser, som skal have et tilsyn samme dag. Alle akutte anmeldelser, som er modtaget inden kl. 12 på en weekend- og/eller helligdag, skal kontaktes og tilbydes besøg samme dag.

Privat rottebekæmpelse

I den daglige praktiske bekæmpelse vil Skanderborg Kommune sikre

- at Skanderborg Kommunes rottebekæmpere vil bistå ved al bekæmpelse udført af R2 autoriserede rottebekæmpere.
- at Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil være behjælpelig ved at gennemføre nogle planlagte tilsyn, hvor kommunens rottebekæmpere vil hjælpe R2 autoriserede med råd og vejledning med hensyn til rottebekæmpelse.

Højt faglig kompetence hos de kommunale rottebekæmpere

I den daglige praktiske bekæmpelse vil Skanderborg Kommune sikre

- at den enkelte rottebekæmper er velkvalificeret og opdateret på ny viden, bekæmpelse og lovgivning.

I den daglige praktiske bekæmpelse vil Skanderborg Kommune sikre;

- at den enkelte rottebekæmper er velkvalificeret og opdateret på ny viden, bekæmpelse og lovgivning
- at den enkelte bekæmper har den fornødne tid til at varetage en effektiv rottebekæmpelse

Højt faglig kompetence hos de kommunale sagsbehandlere

I den daglige administration vil Skanderborg Kommune sikre

- at den kommunale sagsbehandler er velkvalificeret, opdateret og bekendt med rottebekæmpelsens mange sider.
- at den kommunale sagsbehandler sikrer, at der bliver udført god bekæmpelses- og administrationspraksis i den kommunale rottebekæmpelse.
- at den kommunale sagsbehandler samarbejder på tværs af de kommunale forvaltninger med henblik på at drøfte og løse eventuelle problemer vedr. rotter overalt i kommunen.
- at den kommunale sagsbehandler samarbejder med Skanderborg Forsyning med henblik på minimering af uønskede problemer med kloakrotter.
- at den kommunale sagsbehandler, på kvalificeret vis, kan bistå bekæmpelsen, borgere etc. med hjælp og vejledning vedrørende; anmeldelse, spørgsmål vedr. forebyggelse, igangværende håndhævelsessager etc.
- at den kommunale sagsbehandler sikrer, at der sker den nødvendige håndhævelse (f.eks. fremsendelse af påbud eller udførelse af selvhjælpshandlinger) og besigtigelser i samarbejde med rottebekæmperen.

Fornøden tid til effektiv rottebekæmpelse

I den daglige praktiske bekæmpelse vil Skanderborg Kommune sikre

- at den enkelte bekæmper har den fornødne tid til at varetage en exektiv rottebekæmpelse

Fælles indsats

Det er ikke en rar oplevelse at få rotter, men hvis det skulle ske, så vil Skanderborg Kommune sikre, at den enkelte borger modtager hurtig og kvalificeret hjælp til at skaffe sig af med problemet. Det er vigtigt, at man som borger i Skanderborg Kommune kan føle sig tryk og i sikre hænder, når rotterne rykker ind på ens ejendom.

Man kan selv gøre en stor og mærkbar indsats med hensyn til forebyggelse af rotter. Det er nemlig ofte os selv, der, ofte ubevidst, giver rotterne mulighed for at slå sig ned i vores omgivelser på grund af vores adfærd og vaner og samtidig ikke sikre vores bygninger mod indtrængning af rotter. Med udbredelse af information og større viden om rotter og hvor dan de kan undgås, vil mange borgere og virksomhedsejere, langt hen ad vejen, selv kunne være med til at forhindre og/eller reducere omfanget af rotter på deres ejendom.

Forpligtelser

Når det drejer sig om bekæmpelse og forebyggelse af rotter, så har ikke kun kommunen, men også borgerne en række forpligtelse, som er angivet i bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Kommunens forpligtelser

- at sætte en bekæmpelse i gang så hurtigt som muligt
- at bekæmpe rotter eksektivt
- at Ònde årsagen til rotteforekomsten
- at igangsætte den fornødne rottebekæmpelse indtil problemet er løst
- at vejlede om forebyggelse
- at håndhæve lovgivningen vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter

Borgerens forpligtelser

- straks at anmelde rotteforekomst til kommunen
- at renholde og rottesikre sin ejendom således, at rotters livsgrundlag begrænses mest muligt
- at sikre at egen kloak og brønde er intakte
- at efterkomme eventuelle krav fra Skanderborg Kommune vedrørende tiltag, som skal afhjælpe rotteproblemet

Kommunal bekæmpelse

Det er kommunen, som er ansvarlig for en effektiv rottebekæmpelse. I Skanderborg Kommune varetages den praktiske rottebekæmpelse af Entreprenøraftdelingen, mens myndighedsdelen, overordnede retningslinjer for bekæmpelsen samt fastsættelse af den årlige økonomiske ramme varetages og udføres af Teknik og Miljø.

Praktisk bekæmpelse

Det er kommunens rottebekæmpere, som borgerne primært har kontakt til. Rottbekæmpelse er mere end blot at udlægge gift eller opsætte fælder. Når rottebekæmperen kommer på sit første tilsynsbesøg, vil rottebekæmperen;

- undersøge ejendommen grundigt for forekomst af rotter
- der vil blive lagt en plan for bekæmpelsen
- borgeren vil blive informeret om forløbet

I Skanderborg Kommune sikrer vi, at vores rottebekæmpere har et indgående kendskab til f.eks. rotters biologi og adfærd for, at de derved kan lægge den mest optimale plan for den enkelte bekæmpelse, men også at rottebekæmperne har den fornødne tid til at gøre den nødvendige indsats i hvert enkelt tilfælde.

I den praktiske bekæmpelse har Skanderborg Kommune have fokus på;

- at den enkelte rottebekæmper er velkvalificeret og opdateret på ny viden, bekæmpelse og lovgivning
- at der i den daglige bekæmpelse er afsat tilstrækkeligt med ressourcer, således at vores bekæmpere altid har den fornødne tid til den enkelte bekæmpelse
- at den daglige bekæmpelse af rotter sker ud fra et miljøbevidst udgangspunkt

Tilsynspligtige ejendomme

For nogle udvalgte ejendomme skal Skanderborg Kommune årligt foretage et eftersyn for rotter:

Tilsynspligtige ejendomme er i rottebekendtgørelsen defineret som

- Erhvervsejendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstøxer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.

Disse ejendomme vil én gang årligt i perioden fra og med oktober til februar modtage et tilsynsbesøg fra den kommunale rottebekæmper.

Forud for tilsynsbesøg på tilsynspligtige ejendomme, vil Skanderborg Kommune tage kontakt til den enkelt grundejer, med henblik på aftale om tilsynsbesøg. Ved tilsynsbesøget vil den kommunale rottebekæmpelse sammen med grundejer gennemgå ejendommen og tilstødende arealer for tegn på rotter ude så vel som inde. I det tilfælde ejer ikke er tilstede ved besøget, så vil Skanderborg kommune gennemgå ejendommen udendørs for tegn på rotter. Ved tegn på rotter, vil der blive oprettet en anmeldelse og rottebekæmpelse vil blive igangsat uagtet om den enkelte grundejer selv har anmeldt rotteforekomsten.

Udgifter og gebyr for bekæmpelse

Den enkelte grundejer betaler for den kommunale rottebekæmpelse via ejendomsskatten, hvor der opkræves et gebyr svarende til en andel af ejendomsværdien, som bestemmes i forhold til de forventede udgifter til rottebekæmpelsen.

Gebyret skal dække udgifter til

- den praktiske bekæmpelse, som pt varetages af kommunens egne bekæmpere fra Entreprenøraftdelingen
- de tilknyttede administrative opgaver
- gennemførelse af generelle forebyggende tiltag
- opsætning og servicering af rottespærrer

Rottebekæmpelse som område skal hvile i sig selv, og et eventuelt over- eller underskud indregnes derfor i rottegebyret det efterfølgende år. Man skal som borger eller virksomhed ikke betale ekstra, hvis man en dag får brug for hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom.

Rottegebyret dækker dog ikke grundejerens egne udgifter til udbedringer af defekte kloakker, skader forårsaget af rotter og diverse rottesikring.

Skandebrorg Kommune har i 2018 brugt 2,7 mio. kr. til rottebekæmpelse. I 2019 betaler den enkelte grundejer 0,052 ‰ af sin ejendomsværdi til den kommunale rottebekæmpelse, hvilket svarer til, at for hver million ejendomsværdi betaler den enkelte grundejer 52 kr. for en ubegrænset ydelse med hensyn til rottebekæmpelse.

Miljøbevidst bekæmpelse

Ofte vil brug af gift være en effektiv løsning til at bekæmpe større forekomster af rotter, men desværre udgør giften, som vi bruger til bekæmpelse af rotter, en stor miljømæssig risiko. Den miljømæssige risiko er særlig stor for en lang række ikke-målorganismer (f.eks. fugle, muldvarper etc.), som ved direkte indtag af giften kan dø. Men også andre dyr (de mindre rovpattedyr) og rovfugle og ugler er i stor risiko for at indtage giften direkte, når de æder forgiftede dyr. Man har senere fundet ud af at langt de fleste af de gifte vi bruger til bekæmpelse af rotter og mus kan skade formeringen hos alle de organismer, som indtager disse gifte. Det betyder også at formeringen kan blive påvirket hos en lang række dyr, som vi ikke ønsker at påvirke.

Skanderborg Kommune vil derfor have fokus på en mere miljøbevidst anvendelse af gift i både den kommunale og private rottebekæmpelse. En miljøbevidst bekæmpelse skal ikke nødvendigvis forstås som, at der ikke vil blive brugt gift i rottebekæmpelsen. Men det betyder, at Skanderborg Kommune, i højere grad, vil bestræbe sig på kun at anvende gift, når det er den bedste løsning.

Når der anvendes gift, vil der vil være fokus på et målrettet giftbrug, hvor;

- det bestræbes at minimere tiden, hvor gift er tilgængeligt i den enkelte bekæmpelse
- der foretages en risikovurdering særligt med det formål at beskytte ikke-mål organismer mest mulig
- der kun anvendes den mængde gift, der er nødvendigt til en enkelte situation
- der er opmærksomhed på forekomst af resistens således, at bekæmpelsen hurtigt tilpasses denne situation

Privat bekæmpelse

Privat rottebekæmpelse er tilladt i Skanderborg Kommune.

Med privat rottebekæmpelse skal forstås rottebekæmpelse, som udføres af en af følgende autoriserede personer uden tilknytning til den kommunale rottebekæmpelse

- **R1-bekæmpelse** - er erhvervsmæssig privat bekæmpelse af rotter - en sikringsordning, der som udgangspunkt, altid er en grundig bygningsgennemgang, og som kan være en aftale om bekæmpelse på ejendommen. Det kan tegnes af en borger eller virksomhed som måtte ønsker dette af et autoriseret skadedyrsØrma. Det betyder, at den kommunale rottebekæmpelse fravælges.
- **R2-bekæmpelse** - en erhvervsmæssig privat bekæmpe af rotter på egen erhvervsejendom med brug af visse kemiske bekæmpelsesmidler.

Al privat rottebekæmpelse skal overholde de samme lovgivningsmæssige regler som den kommunale bekæmpelse. Derudovder skal den privat rottebekæmpelse følge de retningslinjer, som Skanderborg Kommune har udarbejdet. Der er ikke grundlæggende forskel på de kommunale krav, der stilles til henholdsvis R1- og R2-bekæmpelse.

I det følgende er der givet en beskrivelse af, hvilke krav Skanderborg Kommune stiller til R1- og R2-bekæmpelse.

Alle former for privat bekæmpelse vil altid ske uden omkostninger for Skanderborg Kommune, og det understreges, at der ikke kan gives fritagelse for betaling af rottegebyret ved afholdelse af privat bekæmpelse, indgåelse af aftaler om sikringsordninger og/eller R2 bekæmpelse på egen ejendom.

R1-bekæmpelse

Følgende krav er fastsat for R1-bekæmpelse i Skanderborg Kommune

Anmeldelse og indberetningspligt

Alle forekomster af rotter skal straks anmeldes til Skanderborg Kommune. Ved anmeldelse, skal det meget tydeligt fremgå, om privat bekæmpelse varetager rottebekæmpelsen, eller om det skal varetages af den kommunale rottebekæmpelse. Bekæmpelse (gælder for både med og uden brug af gift) må først påbegyndes efter anmeldelse er indgivet.

Der skal efter endt rottebekæmpelse fremsendes oplysninger til Skanderborg Kommune vedrørende bekæmpelsen, som oplyst i bekendtgørelsens bilag 6. Dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse. Når det bliver muligt og /eller et lovkrav skal den R1-autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database.

Alle nye, ændrede eller opsagte aftaler skal indberettes til kommunen og til den nationale database (Miljøportalen), når dette bliver muligt og evt. lovkrav.

Bekæmpelse af mus

De steder, hvor der kun er indgået aftale om sikringsordning omfattende musebekæmpelse, gør Skanderborg Kommune opmærksom på, at giftbekæmpelse af mus kun må ske ved anvendelse foderstationer, hvortil rotter ikke har adgang.

Bekæmpelse af rotter

Anvendes der foderstationer med gift til bekæmpelse af mus, hvortil også rotter har adgang, skal dette straks og forud for bekæmpelsens igangsættelse anmeldes til kommunen og de lovgivningsmæssige regler for rottebekæmpelse vil da være gældende, som f.eks.

- overholdelse af resistensstrategien
- Udfyldelse af bilag 6, som skal fremsendes senest 30 dage efter endt bekæmpelse
- Når det bliver muligt og/eller et lovkrav skal den R1 autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database

Forebyggende sporing af rotteforekomst, såvel som museforekomst, må ikke ske med anvendelse af gift. Alle former for giftfrie sporingsformer samt dræbende fælder er tilladt.

Evaluering af bekæmpelsen

Ved bekæmpelse med gift skal der foretages evaluering af bekæmpelsesforløbet og foretage eventuelle tilretninger, hvis bekæmpelsen ikke er afsluttet indenfor 35 dage.

Utilstrækkelig rottebekæmpelse

Ved en utilstrækkelig rottebekæmpelse og/eller manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige og kommunale krav kan Skanderborg Kommune, til enhver tid, overtage den igangværende private rottebekæmpelse.

R2-bekæmpelse

Følgende krav er fastsat for R2-bekæmpelse i Skanderborg Kommune

En R2-bekæmpelse omfatter, at der kan foretages bekæmpelse af rotter på egen erhvervsgrund, hvis grundejer er i besiddelse af R2-autorisation.

Anmelde og indberetningspligt

Ved opnåelse af R2-autorisation skal dette indberettes til kommunen med angivelse af;

- tidspunkt for opnåelse
- om den R2-autoriserede påtænker selv at forestå bekæmpelse af rotter og mus

Skulle en allerede R2-autoriserede flytte til Skanderborg Kommune eller erhverve anden ejendom, hvor den R2-autoriserede selv vil foretage rottebekæmpelse fremadrettet, skal dette anmeldes til os.

En R2-autoriseret må ikke foretage bekæmpelse på anden ejendom, som ikke ejes af den R2-autoriserede.

Al form for giftbekæmpelse (gælder for både bekæmpelse af rotter og mus) må kun foretages af den R2-autoriserede.

Al forekomst af rotter skal straks anmeldes til Skanderborg Kommune. Ved anmeldelse, skal det meget tydeligt fremgå, om den R2-autoriserede selv varetager rottebekæmpelsen, eller om det skal varetages af den kommunale rottebekæmpelse.

Den R2-autoriserede skal efter endt rottebekæmpelse fremsende oplysninger til Skanderborg Kommune vedrørende bekæmpelsen, som oplyst i bekendtgørelsens bilag 6. Dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse. Når det bliver muligt og/eller et lovkrav skal den R2 autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database.

Opfølgende kommunalt tilsyn

Ved anmeldelse af rotter på en ejendom omfattet af R2-autorisation, vil den kommunale rottebekæmpelse, efter modtagelse af anmeldelsen foretage et opfølgende tilsynsbesøg indenfor 8 dage, med henblik på;

- i samarbejde med den R2-autoriserede, at vurdere den igangsatte rottebekæmpelse
- at vejlede eller igangsætte nødvendig handling vedr. udbedring af eventuelle fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse.

Skanderborg Kommune vil foretage opfølgende besøg senest 35 dage efter indgivelse af anmeldelse med henblik på at vurdere;

- om der fortsat er rotteaktivitet
- om bekæmpelsen har været utilstrækkelig (bl.a. på baggrund af det udfyldte bilag 6 (udfyldt af den R2-autoriserede)
- om der er rettet op på tidligere anmærkede forhold vedrørende manglende rottesikring og renholdelse

Bekæmpelse af mus

De steder, hvor den R2-autoriserede kun bekæmper mus, skal bekæmpelsen, som udgangspunkt ske ved anvendelse af foderstationer, hvortil rotter ikke har adgang.

Bekæmpelse af rotter

Anvendes der foderstationer med gift til bekæmpelse af mus, hvortil også rotter har adgang, skal dette straks og forud for bekæmpelsens igangsættelse anmeldes til kommunen og de lovgivningsmæssige regler for rottebekæmpelse vil da være gældende, som f.eks.

- overholdelse af resistensstrategien
- udfyldelse af bilag 6, som skal fremsendes senest 30 dage efter endt bekæmpelse. Når det bliver muligt og/eller et lovkrav skal den R2 autoriserede løbende angive disse oplysninger direkte og straks i den nationale database

Forebyggende sporing

Den R2-autoriserede må gerne lave en forebyggende sporing af rotteforekomst såvel som for museforekomst. Sporingen må ikke ske med anvendelse af gift. Alle former for giffrie sporingformer samt dræbende fælder er tilladt.

Utilstrækkelig rottebekæmpelse

Ved en utilstrækkelig rottebekæmpelse, manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige og kommunale krav og/eller ved resistens overfor de anvendte gifte, kan Skanderborg Kommune, til enhver tid, overtage den igangværende private rottebekæmpelse.

Plan for tilsyn med privat bekæmpelse

Foruden den kommunale rottebekæmpers besøg på ejendomme, hvor der bliver anmeldt igangsættelse af R2-bekæmpelse, vil vi ved stikprøvekontrol, møde op på virksomheder eller ejendomme omfattet af både R1-bekæmpelse eller af en R2-bekæmpelse.

Varslede og uvarslede stikprøver vil ske med henblik på at sikre, at ovenstående krav overholdes, samt at der ikke er alvorlige fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse.

Hvis vi bliver bekendt med, at der foretages privat rottebekæmpelse i strid med ovenstående, som f.eks. at man fejlagtigt bekæmper "mus" ved brug af foderkasser, hvortil rotter har adgang, vil Skanderborg Kommune kunne fratage enten den R1- eller den R2-autoriserede mulighed for at fortsætte med bekæmpelsen på ejendommen.

Ved grove forsømmelser og/eller, at der er tale om gentagende overtrædelser, vil den R1- eller den R2-autoriserede kunne blive anmeldt til Miljøstyrelsen, kemikalieinspektionen og/eller indgivet politianmeldelse med henblik på bødestraf.

Indsatser

Den primære opgave er at sikre, at den daglige rottebekæmpelse bliver udført i henhold til de lovgivningsmæssige og kommunale krav, samt at bekæmpelsen udføres af faglig kvalificerede rottebekæmpere.

Skanderborg Kommune vil have fokus på sikring af kompetent og effektiv administrativ daglig ledelse af den kommunale rottebekæmpelse.

Skanderborg Kommune vil have fokus på tre målsætninger:

- Højere serviceniveau
- Miljøbevidst bekæmpelse
- Bedre information og kommunikation

Højere serviceniveau

I det daglige vil Skanderborg Kommune – Teknik og Miljø sikre borgerne den lovpligtige effektive rottebekæmpelse. Derudover vil Skanderborg Kommune have fokus på nogle særlige indsatser, som skal være med til at øge indsatsen overfor rotterne.

Her gives en beskrivelse af de udvalgte initiativer, som Skanderborg Kommune – Teknik og Miljø vurderer, har en central rolle for den fremadrettede indsats med sikring af den effektive rottebekæmpelse.

Bekæmpelse og forebyggelse af rotter

Skanderborg Kommune vil ikke kun tænke forebyggelsen ind i den enkelte bekæmpelse, men vil se på, hvor en særlig forebyggende indsats vil kunne være med til en generel minimering af rotteforekomst i f.eks. det offentlige rum. Derfor vil vi arbejde med proaktive indsatser i forebyggelsen til generel gavn for kommunens borgere.

Nogle gange kan den kommunale rottebekæmpelse stå over for forekomst af rotter, hvor rotterne kun er en del af problemet, og hvor nogle af de tilknyttede problemer ikke kan løses af den kommunale rottebekæmpelse, hverken praktisk eller administrativt. Der kan være tale om situationer, hvor der er behov for andre faglige kompetencer, som i samarbejde med bekæmpelsen kan løse problemerne. Det kan f.eks. være, når der er tale om rotter ved forladte ejendomme, hos borgere med sociale problemer, hvor borgers egen indsats ikke er mulig i forhold til bekæmpelsen, afklaring af ejerforhold på defekte kloakledninger etc.

Samarbejde med entreprenøraftdelingen

Den kommunale rottebekæmpelse varetages af Entreprenøraftdelingen i Skanderborg Kommune.

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil sammen med Entreprenøraftdelingen:

- foretage en evaluering af betydningen af de nye lovgivningsmæssige tiltag. Herefter vil Teknik og Miljø sammen med Entreprenøraftdelingen foretage de nødvendige ressourcemæssige tilretninger.
- foretage en opfølgning på den generel bekæmpelsesstatistik.
- afholde kvartalsvise ledelsesmøder mellem Teknik og Miljø og Entreprenøraftdelingen.

Kvalitetssikring af den praktiske rottebekæmpelse

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil sammen med Entreprenøraftdelingen:

- sikre, at bekæmpelsen overholder de ny lovgivningsmæssige krav, samt at der i bekæmpelsen afsættes de nødvendige ressourcer.

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil:

- dagligt følge op via IT-systemet vedr. bekæmpelsen, korrekt giftnvendelse, nødvendig håndhævelse.
- daglig føre en dialog med de udkørende bekæmpere mht igangværende sager.
- afholde regelmæssige driftsmøder med bekæmperne med henblik på diskussion af særlige vanskelige sager.
- kører sammen med bekæmperne for at kunne bistå i besværlige og mulige håndhævelsessager.
- gennemfører minimum én fælles temadag/år for administration og bekæmperer.

Tilsyn og vejledning af privat rottebekæmpelse

Vi er forpligtiget til at føre kontrol med al privat rottebekæmpelse i kommunen.

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil:

- ved stikprøvekontrol uanmeldt kunne møde op på virksomheder eller ejendomme omfattet af både R1-autoriserede aftaler eller af en R2-autorisation, med henblik på at sikre, at kravene til privat rottebekæmpelse overholdes, samt at der ikke er alvorlige fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse på de enkelte ejendomme.
- foretage registrering af private R1- og R2-autorisationsordninger.
- rådgive R2-autoriserede personer på de tilsynspligtige ejendomme.
- vil føre kontrol med R1- og R2-autorisation ved brug af den digitale indberetning.
- udfører stikprøvekontrol med R1- og R2-autorisationsordningen, ved bl.a. u-varslede (og varslede) tilsyn.

Implementering af resistensstrategi

Retningslinjerne i "den nationale resistensstrategi" anviser, at den svageste gift altid skal anvendes først, og at man ved brug af gift altid skal følge Miljøstyrelsens vejledning.

Når der anvendes gift til bekæmpelse af rotter, vil der altid være risiko for, at der kan opstå resistens, som typisk vil lede til anvendelse af stærkere gifte. I takt med at der anvendes stærkere gifte, vil der ske en øget belastning af miljøet, samt en øget risiko for utilsigtede forgiftninger af, især, rovfugle og rovpattedyr (sekundære forgiftning), men også risiko for direkte forgiftning af ikke-målgruppe arter (primær forgiftning). For at minimere risikoen for spredning af resistens og primær- og sekundære forgiftninger, vil Skanderborg Kommune sikre, at følgende overvejes og følges, når der anvendes gift til bekæmpelse af rotter;

- at der altid foretages en vurdering af, om gift er den optimale løsning på det pågældende rotteproblem, der vil i stigende grad være fokus på anvendelse af f.eks. fælder frem for gift
- at der altid anvendes den mildest mulige gift i den enkelte giftbekæmpelse
- at den udlagte gift sikres, så risikoen for utilsigtede forgiftninger minimeres
- at en giftbekæmpelse følges nøje af bekæmperen i kraft af gentagende opfølgende besøg, så mængden og styrken af den anvendte gift kan tilpasses den enkelte bekæmpelsessituation
- at der altid følges op på giften med maksimum 7 dages interval
- at al gift indsamles ved bekæmpelsens afslutning
- at gift aldrig udleveres til håndtering af borgeren selv

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil:

- følge op på bekæmpernes brug af checkliste for resistens og at bekæmperne foretager de nødvendige tilpasninger i bekæmpelsen
- i henhold til vejledningen fremme brugen af fælder i sager, hvor der er ganske få rotter

Undersøgelse af resistens

I de situationer, hvor vi vælger at bruge gift til bekæmpelse, skal vi følge Miljøstyrelsens resistensstrategi for brug af antikoagulerende rottegift. Resistensstrategien er indført for at begrænse udbredelsen af resistente rotter i Danmark og for at minimere de miljømæssige konsekvenser ved brugen af antikoagulanter. Vi udførte i 2017 en resistensundersøgelse, som viste, at 10 ud af 16 undersøgte rotter var resistente over for de milde gifte - 1. generationsgifte. På grund af den udbredte resistens anbefaler Fagsekretariatet, at vi fremover udfører resistensundersøgelser på 20-30 rotter om året for at følge udviklingen i resistens overfor gifte blandt rotter.

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil:

- indsamle materiale fra indfangede rotter til test for resistens
- foretage test for resistens
- implementere ny viden i den praktiske rottebekæmpelse

Weekend betjening

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil sammen med Entreprenørafdelingen:

- implementere den lovpligtige weekend bemanning, der sikre at alle akutte anmeldelser varetages i weekender og helligdage.

Der er krav om, at vi fra 1. januar 2019 skal kunne afhjælpe rotteproblemer i weekender og på helligdage. Dette krav gælder dog kun for lokaliteter, hvor der er særlig sundhedsmæssig risiko, herefter nævnte som akutte anmeldelser. Eksempler på akutte anmeldelser er, når rotter forekommer:

- i beboelse, institutioner, skoler og tilsvarende
- i fødevarevirksomheder
- i bygninger på tilsynspligtige ejendomme.

Opsætning af rottespærrer

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og miljø vil

- identificerer hvilke institutioner etc. som skal have opsat eller tilbudt opsætning af rottespærrer.
- foretage en afklaring af hvor ansvaret for denne opgave skal ligge.
- foretage en forundersøgelse på de enkelte institutioner etc. med henblik på kortlægning af omfanget af udbedringer af de eksisterende brønde og ledninger.
- foretage udbud eller indhentning af tilbud afhængig af opgavens økonomiske omfang med hensyn til opsætning af rottespærrer, undersøgelse for defekte ledninger og bekæmpelse af rotter bag ved den opsatte rottespærrer.

Skanderborg Kommune har siden 2012 opsat rottespærrer på kommunalejede institutioner, skoler og plejehjem. Med den nye bekendtgørelse er der sket en udvidelse af denne opgave, idet der er krav om, at kommunen skal tilbyde opsætning af rottespærrer på alle private, statslige og regionale institutioner, skoler og plejehjem (og hospitaler), i det omfang de måtte ønske det.

Derfor tilbyder Skanderborg Kommune at opsætte rottespærrer på stikledninger ind til private, statslige og regionale institutioner, skoler, plejehjem og hospitaler.

Tilbuddet om opsætning af rottespærrer er frivillig, men rottespærrer vil kun blive sat op i det tilfælde, at det vurderes forsvarligt og teknisk muligt at opsætte rottespærren.

I forbindelse med en eventuel opsætning vil de eksisterende stikledninger indtil institutionen, skolen etc. blive undersøgt med hensyn til fejl og defekter. Undersøgelsen vil kunne ske ved røgprøver, kloak tv eller visuel inspektion. Ved fundne fejl og/eller defekter vil den pågældende institution, skole etc. blive bedt om at få disse udbedret. Udbedring af defekter vil ske for institutionens, skolens etc. egen regning.

Ved opsættelsen vil der ligeledes blive igangsat bekæmpelse af rotter, som måtte leve/bo inde bagved den opsatte rottespærre.

Der skal tages stilling til om ansvaret for driften og vedligeholdelse af den opsatte rottespærre skal overgå til den pågældende institution, skole etc.

Opsætning, undersøgelser for defekter samt bekæmpelse, vil blive betalt af Skanderborg Kommune via det opkrævede rottegebyr.

Miljøbevidst bekæmpelse

Skanderborg Kommune vil som led i en mere miljøbevidst bekæmpelse rette øget fokus på brug af alternative og giffri metoder. Skanderborg Kommune vil derfor over de næste par år afprøve forskellige alternative bekæmpelsesmidler for at bekæmpe og forebygge rotter på overfladen.

Brug af gift til bekæmpelse er i mange situationer stadigvæk uovertruffen i forhold til alternativet, og Skanderborg Kommune forventer da heller ikke, at alternative og giffri bekæmpelsesmetoder helt kan erstatte giften.

Målet er at finde giffrie erstatninger for giftbekæmpelse i visse situationer, men også samtidig få viden om hvilke metoder, som er mest kosteffektive.

Alternative løsninger til en giftbekæmpelse

Når der anvendes gift, skal der være fokus på et målrettet giftbrug, hvor

- det bestræbes at minimere tiden, hvor gift er tilgængeligt i den enkelte bekæmpelse.
- der foretages en risikovurdering særligt med det formål at beskytte ikke-målorganismer mest mulig.
- der kun anvendes den mængde gift, der er nødvendigt til en enkelte situation.
- der er opmærksomhed på forekomst af resistens således, at bekæmpelsen hurtigt tilpasses denne situation.

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil

- se på muligheder for inddragelse af nye og gerne giffrie bekæmpelses- og forebyggelsesmetoder i den kommunale rottebekæmpelse.
- brug af alternative forebyggelsesmetoder
  - her vil Skanderborg Kommune fortsætte med inddragelse af områdets rovfugle og ugler til forebyggelse af rotter på åbne arealer

Inddragelse og afprøvning af alternativ depoter og fælder

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil **i samarbejde med Entreprenørafdelingen**

- bruge diverse fælder og depoter i rottebekæmpelsen
  - med fokus på afprøvning af alternative depoter, som muligvis kan lede til hurtigere accept af udlagt gift eller opsatte fælder og dermed være med til at forkorte bekæmpelsen
  - afprøvning af nye fældetyper

Bedre information og kommunikation

Den gode informative dialog med kommunens borgere og virksomheder er vigtig, hvis forebyggelse og effektiv bekæmpelse af rotter skal ske. Derfor er dialog og oplysning om rotter en vigtig prioritet og et centralt fokusområde for den kommunale rottebekæmpelse. Kommunens borgere og virksomheder skal være aktive medspillere i kommunens forebyggende indsats over for rotterne, da en fælles indsats vil have størst indflydelse på rotteforekomsten i Skanderborg Kommune.

De borgere, som den kommunale rottebekæmpelse typisk har kontakt med, er dem som oplever en eller flere rotter på egen matrikel (eller i nærområdet). Men også borgere, foreninger, virksomheder etc., som endnu ikke har haft rotter, kan have behov for at modtage information om f.eks.;

- hvad der tiltrækker rotter
- hvad kan man og hvad skal man selv gøre for at undgå rotter
- hvad er kommunal rottebekæmpelse

Derfor vil Skanderborg Kommune – Teknik og Miljø have fokus på at møde borgere, virksomheder etc. med positiv dialog, med det formål at fremme den effektive bekæmpelse, og med råd og vejledning få inddraget borgeren i den fremadrettede forebyggelse af rotter.

Med oplysende og målrettede information vil Skanderborg Kommune – Teknik og Miljø gerne opnå at;

- øge succesen for rottebekæmpelse på den enkelte ejendom
- at forebygge mod rotteforekomst fremadrettet.

Positiv dialog

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil have fokus på;

- at borgere og virksomheder bliver mødt af den kommunale rottebekæmpelse i positiv dialog omkring forebyggende og nødvendige tiltag for at holde rotterne fra døren.
- at foruden den mundtlige vejledning og information fra den kommunale rottebekæmper, følges der op med informative besøgssedler, illustrative pjecer med vejledninger og gode råd

Book en bekæmper

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil

- give mulighed for at bolig, grundejer, haveforeninger etc. kan booke en af kommunens bekæmpere til at fortælle om forebyggelse og bekæmpelse af rotter
- udarbejde og trykke relevante besøgssedler og informationsfoldere med gode råd etc. til kommunens borgere, som kan udleveres til kommunens borgere og virksomheder i forbindelse med bekæmperens besøg.

Brugertilfredshedsundersøgelse

I 2015 blev der gennemført en tilfredshedsundersøgelse af rotteområdet. Konklusionen var, at der var en del utilfredshed med bekæmpelsen, og at den ikke altid overholdt gældende regler.

Entreprenørafdelingen har efterfølgende overtaget den praktiske bekæmpelse.

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil

- Igangsætte en ny undersøgelse med start i 2019 med alle, der havde besøg af rottebekæmperen i 2018.
- foretage en evaluering af undersøgelse.
- foretage eventuelle tilpasninger i bekæmpelsen som følge af evalueringen.

Optimering af IT-systemet

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil

- gennemfører en opdatering af det eksisterende IT-system, som anvendes i den daglige administrative og praktiske rottebekæmpelse. Opdatering vil betyde, at Skanderborg Kommune vil kunne leve op til de nye lovpligtige digitale registreringskrav. Da brugerÓaden for den nye version af IT-systemet vil Skanderborg Kommune – Teknik og Miljø og Entreprenørafdelingen have behov for at lave behovsbestemte tilpasninger samt etablere en fælles "forståelse" for hvorledes IT-systemet skal anvendes.
- gennemfører undervisning i brugen af DriftWeb for de kommunale bekæmpere.
- regelmæssig følge op på brugen af DriftWeb.
- afholde driftsmøder med bekæmperne med henblik på løbende tilpasninger af IT-systemet.

Samarbejde med Skanderborg Forsyningsvirksomhed

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil:

- Samarbejde med Forsyning omkring rottesikring ved kloakarbejde, så kloakrotter minimeres på overfalden
- samarbejde med Forsyningen omkring klokabrud, som konstateres på Forsyningens ledninger af bekæmperne
- ihverksætte fælles aktiviteter for optimering af samarbejdet og forståelse for hinandens arbejdsområde - f.eks. ved møder eller fælles tilsyn

Samarbejde med Renosyd

Indsatser 2019

Fagsekretariatet Teknik og Miljø vil:

- samarbejde med Renosyd om axaldshåndtering og indretning af axaldsbeholder,
- gennemgå de kommunale deponeringsanlæg og genbrugspladser, med henblik på rottesikring